



±1900. De Zuiddijk in Zaandam.

Door de toegenomen welvaart in Amsterdam aan begin van de 17de eeuw profiteert ook de nabijgelegen Zaanstreek. Voor de bouw van VOC-schepen worden in het gebied onder andere werven, zeilmakerijen en weverijen opgericht en houtzaagmolens gebouwd. Ook de voedselvoorziening met onder andere scheepsbeschuit en later de haring- en walvisvangst dragen bij aan een economische bloeiperiode. Kooplieden willen met pracht en praal tonen dat het hun voor de wind gaat zodat langs de Zaan fraaie huizen worden getimmerd. In de tweede helft van de 18de eeuw zijn de Zaanse vrouwen gekleed in kleurige wijduitstaande enkellange japonnen die gemodelleerd zijn naar het Franse of Engelse hof.

Vrouwendracht

Rond 1780 dragen vrouwen op het lijf een wijd linnen hemd dat tot kniehoogte reikt. Daarover komt een witte linnen onderrok en een keurslijf dat in model wordt gehouden met tientallen walvisbaleinen. Een kouseband houdt de tot over de knie vallende kousen omhoog. Over het keurslijf een chemisette 'simesetje'. Vervolgens worden kledingstukken van zichtbaar dure stoffen aangetrokken. Kleding was om te pronken, iedereen moest kunnen zien dat het je goed ging. De bovenste onderrok is van spiegeldamast of effen zijde en gekalanderd. Als een vrouw ging zitten tilde ze de bovenste rok de 'wagd' op en werd een onderrok zichtbaar. Dit moest een mooie stof zijn. Om het bovenlijf vervolgens een jak van Indiase stof 'sits'. Aan

de bovenzijde wordt bij de hals een driehoekige witte getamboeerde doek 'fichu' in het jak gestoken. Om de hals een bootjesketting. De onderzijde van de mouwen is afgezet met kant. Over de onderarmen komen zijden, katoenen of wollen vingerloze handschoenen die op de rug van de hand in een puntvorm eindigen. Binnenshuis wordt deze punt omgeslagen, buitenshuis over de rug van de hand geslagen zodat de hand niet bruin kan worden door het zonlicht. Op het hoofd een ondermuts 'blinker', witte muts, oorijzer met boeken, voorhoofdsnaald en een kap van batist en kant. Over dit geheel wordt buitenshuis een kaper opgezet ter bescherming van de kostbare hoofdtooi en tegen zonlicht op het gezicht. Hoe blanker de huid hoe welvarender de draagster. Het geraamte van de kaper is van karton en wordt in de juiste vorm gehouden met walvisbaleinen. De binnenkant is van lichtgetinte zijde of katoen, de buitenkant van gloedzijde of katoen.

Mannendracht

In de 18de eeuw is kleding bij uitstek een middel om een maatschappelijke positie te benadrukken. De kleding is gebaseerd op de mode die de gegoede stand in Nederland in die periode droeg. Voor de veelal doopsgezinde mannen is het kostuum ingetogen, gematigd van kleurgebruik. De stadse kleuren zijn uitbundiger. Buitenshuis wordt op de pruik een driekantige steek 'tricorn' opgezet, binnenshuis wordt het hoofddekseel vervangen door een calotte of een huismuts. De jas verwisseld voor een huisjas 'Japone rok'.



Chatelaine.



Dagelijkse dracht binnenshuis ±1780.

Dagelijkse dracht buitenshuis ±1780.

Meid ±1780.

Uitgaanskleding ±1780.



Dagelijkse dracht buitenshuis voor mevrouw ±1780.



Dagelijkse dracht voor mevrouw ±1780.



Dagelijkse dracht voor mevrouw ±1780.



Meid ±1780.



Getamboereerde neteldoek ±1780.



Getamboereerde neteldoek ±1780.



Rokhaak ±1780.



Getamboereerde neteldoek ±1780.



Getamboereerde neteldoek ±1780.



Rijke koopman met pruik en driekantige steek ±1780.



Rijke koopman buitenshuis ±1780.



Schoenen met zilveren gesp en kousen met borduursel ±1780.